

Т В I <> ↺ 🖼️ “ ≡ ≡ — ψ 😊 ☰

Лабораторна робота 2.1 студента К. Д. Долматова
Варіант 3: CIFAR-10

Опис: Класифікація кольорових зображень за 10 категоріями (автомобілі, кішки, тощо).

Джерело даних: Доступний через TensorFlow/Keras (tf.keras.datasets.cifar10).

Вимоги до моделі:

- Використання трансферного навчання (наприклад, MobileNet, ResNet)
- Реалізація техніки fine-tuning
- Досягнення точності не менше 85% на тестовому наборі

Лабораторна робота 2.1 студента К. Д. Долматова Варіант 3: CIFAR-10

Опис: Класифікація кольорових зображень за 10 категоріями (автомобілі, птахи, кішки, тощо).

Джерело даних: Доступний через TensorFlow/Keras (tf.keras.datasets.cifar10).

Вимоги до моделі:

- Використання трансферного навчання (наприклад, MobileNet, ResNet)
- Реалізація техніки fine-tuning
- Досягнення точності не менше 85% на тестовому наборі

```
import tensorflow as tf
from tensorflow.keras.datasets import cifar10
from tensorflow.keras.utils import to_categorical

# Параметры
INPUT_SIZE = (96, 96) # Размер изображения
BATCH_SIZE = 32       # Размер батча
NUM_CLASSES = 10      # Количество классов

# Загрузка CIFAR-10
(x_train_raw, y_train_raw), (x_test_raw, y_test_raw) = cifar10.load_data()

# One-hot кодирование меток
y_train = to_categorical(y_train_raw, NUM_CLASSES)
y_test = to_categorical(y_test_raw, NUM_CLASSES)

# Создание tf.data.Dataset для ленивой загрузки данных
def preprocess(image, label):
    # Ресайз и нормализация для MobileNetV2
    image = tf.image.resize(image, INPUT_SIZE)
    image = tf.keras.applications.mobilenet_v2.preprocess_input(tf.cast(image, tf.float32))
    return image, label

# Создание датасетов
train_ds = (
    tf.data.Dataset.from_tensor_slices((x_train_raw, y_train))
    .map(preprocess, num_parallel_calls=tf.data.AUTOTUNE)
    .shuffle(10_000)
    .batch(BATCH_SIZE)
    .prefetch(tf.data.AUTOTUNE)
)

val_ds = (
    tf.data.Dataset.from_tensor_slices((x_test_raw, y_test))
    .map(preprocess, num_parallel_calls=tf.data.AUTOTUNE)
    .batch(BATCH_SIZE)
    .prefetch(tf.data.AUTOTUNE)
)

from tensorflow.keras import layers, models
from tensorflow.keras.applications import MobileNetV2

# Создание базовой модели MobileNetV2
base_model = MobileNetV2(weights='imagenet', include_top=False, input_shape=(INPUT_SIZE, 3))
base_model.trainable = False # Заморозка весов

# Построение модели
model = models.Sequential([
    layers.Input(shape=(INPUT_SIZE, 3)),
    base_model,
    layers.GlobalAveragePooling2D(),
    layers.Dense(128, activation='relu'),
    layers.Dropout(0.5),
    layers.Dense(NUM_CLASSES, activation='softmax')
])

# Компиляция модели
model.compile(
```

```
optimizer='adam',
loss='categorical_crossentropy',
metrics=['accuracy']
)
```

```
# Сводка модели
model.summary()
```

Downloading data from https://storage.googleapis.com/tensorflow/keras-applications/mobilenet_v2/mobilenet_v2_weights_tf_dim_ordering_9406464/9406464 0s 0us/step
Model: "sequential"

Layer (type)	Output Shape	Param #
mobilenetv2_1.00_96 (Functional)	(None, 3, 3, 1280)	2,257,984
global_average_pooling2d (GlobalAveragePooling2D)	(None, 1280)	0
dense (Dense)	(None, 128)	163,968
dropout (Dropout)	(None, 128)	0
dense_1 (Dense)	(None, 10)	1,290

Total params: 2,423,242 (9.24 MB)
Trainable params: 165,258 (645.54 KB)
Non-trainable params: 2,257,984 (8.61 MB)

```
from tensorflow.keras.callbacks import EarlyStopping
```

```
# Колбэк для остановки по плато валидационной потери
early_stop = EarlyStopping(
    monitor='val_loss',
    patience=3,
    restore_best_weights=True,
    verbose=1
)
```

```
# Обучение модели
history = model.fit(
    train_ds,
    epochs=10,
    validation_data=val_ds,
    callbacks=[early_stop],
    verbose=1
)
```

Epoch 1/10
1563/1563 — 321s 201ms/step - accuracy: 0.7181 - loss: 0.8753 - val_accuracy: 0.8435 - val_loss: 0.4407
Epoch 2/10
1563/1563 — 343s 218ms/step - accuracy: 0.8263 - loss: 0.5227 - val_accuracy: 0.8536 - val_loss: 0.4233
Epoch 3/10
1563/1563 — 385s 220ms/step - accuracy: 0.8383 - loss: 0.4751 - val_accuracy: 0.8611 - val_loss: 0.4128
Epoch 4/10
1563/1563 — 348s 222ms/step - accuracy: 0.8465 - loss: 0.4468 - val_accuracy: 0.8639 - val_loss: 0.4076
Epoch 5/10
1563/1563 — 380s 242ms/step - accuracy: 0.8541 - loss: 0.4222 - val_accuracy: 0.8632 - val_loss: 0.4087
Epoch 6/10
1563/1563 — 387s 245ms/step - accuracy: 0.8643 - loss: 0.4015 - val_accuracy: 0.8654 - val_loss: 0.4005
Epoch 7/10
1563/1563 — 382s 243ms/step - accuracy: 0.8671 - loss: 0.3889 - val_accuracy: 0.8670 - val_loss: 0.4009
Epoch 8/10
1563/1563 — 344s 219ms/step - accuracy: 0.8686 - loss: 0.3773 - val_accuracy: 0.8656 - val_loss: 0.4017
Epoch 9/10
1563/1563 — 415s 240ms/step - accuracy: 0.8779 - loss: 0.3570 - val_accuracy: 0.8654 - val_loss: 0.4046
Epoch 9: early stopping
Restoring model weights from the end of the best epoch: 6.

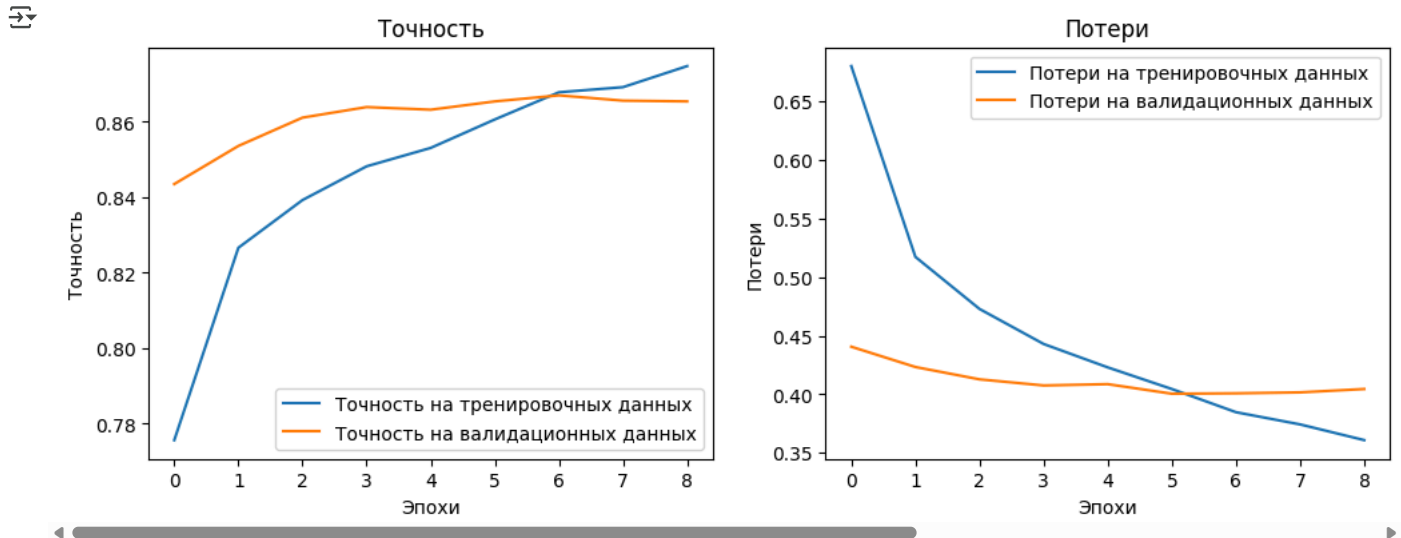
```
import matplotlib.pyplot as plt
```

```
# Графики обучения (точность и потеря)
plt.figure(figsize=(12, 4))
```

```
# График точности
plt.subplot(1, 2, 1)
plt.plot(history.history['accuracy'], label='Точность на тренировочных данных')
plt.plot(history.history['val_accuracy'], label='Точность на валидационных данных')
plt.title('Точность')
plt.xlabel('Эпохи')
plt.ylabel('Точность')
plt.legend()
```

```
# График потерь
plt.subplot(1, 2, 2)
plt.plot(history.history['loss'], label='Потери на тренировочных данных')
plt.plot(history.history['val_loss'], label='Потери на валидационных данных')
plt.title('Потери')
plt.xlabel('Эпохи')
plt.ylabel('Потери')
plt.legend()

plt.show()
```



```
from sklearn.metrics import confusion_matrix, roc_curve, auc
import seaborn as sns
import numpy as np
```

```
# Прогнозирование на тестовых данных
y_pred = model.predict(val_ds)
y_pred_classes = np.argmax(y_pred, axis=1)
y_true = np.argmax(y_test, axis=1)
```

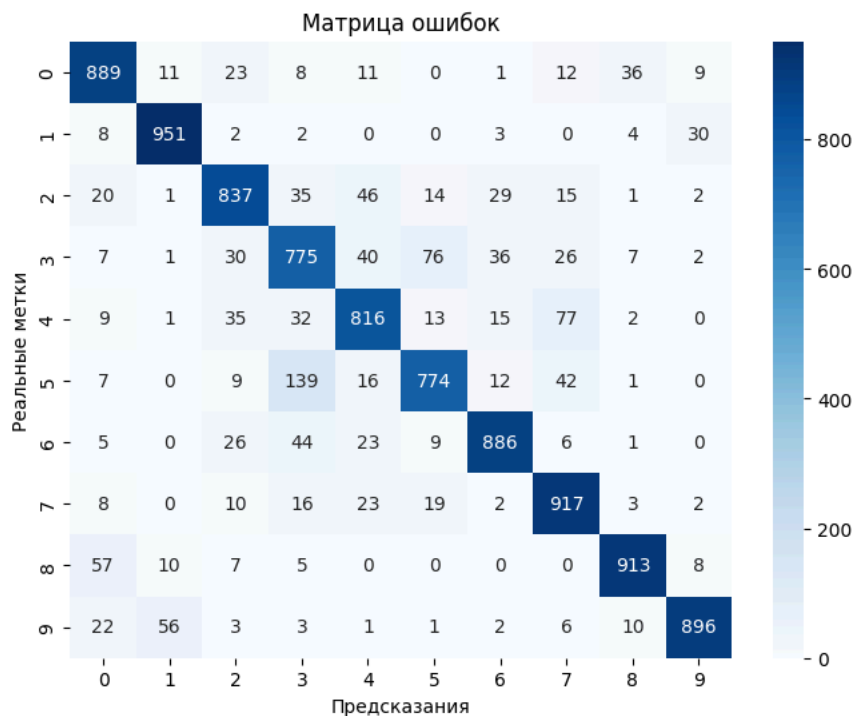
```
# Матрица ошибок
conf_matrix = confusion_matrix(y_true, y_pred_classes)
```

```
plt.figure(figsize=(8, 6))
sns.heatmap(conf_matrix, annot=True, fmt='d', cmap='Blues', xticklabels=np.arange(NUM_CLASSES), yticklabels=np.arange(NUM_CLASSES))
plt.title('Матрица ошибок')
plt.xlabel('Предсказания')
plt.ylabel('Реальные метки')
plt.show()
```

```
# ROC-кривые для каждого класса
fpr, tpr, _ = roc_curve(y_true, y_pred[:, 1]) # для второго класса (изменяй для многоклассовой задачи)
roc_auc = auc(fpr, tpr)
```

```
plt.figure(figsize=(8, 6))
plt.plot(fpr, tpr, color='blue', lw=2, label='ROC-кривая (AUC = %0.2f)' % roc_auc)
plt.plot([0, 1], [0, 1], color='gray', linestyle='--')
plt.title('ROC-кривая')
plt.xlabel('Ложноположительный процент')
plt.ylabel('Истинноположительный процент')
plt.legend(loc='lower right')
plt.show()
```

313/313 60s 187ms/step


```

ValueError                                Traceback (most recent call last)
<ipython-input-5-a8eb980e05d8> in <cell line: 0>()
    19
    20 # ROC-кривые для каждого класса
--> 21 fpr, tpr, _ = roc_curve(y_true, y_pred[:, 1]) # для второго класса (изменяй для многоклассовой задачи)
    22 roc_auc = auc(fpr, tpr)
    23

```

2 frames

```

/usr/local/lib/python3.11/dist-packages/sklearn/metrics/_ranking.py in _binary_clf_curve(y_true, y_score, pos_label, sample_weight)
    816     y_type = type_of_target(y_true, input_name="y_true")
    817     if not (y_type == "binary" or (y_type == "multiclass" and pos_label is not None)):
--> 818         raise ValueError("{0} format is not supported".format(y_type))
    819
    820     check_consistent_length(y_true, y_score, sample_weight)

```

ValueError: multiclass format is not supported

1. Багатокласова класифікація

Це задача, в якій об'єкти належать до одного з більш ніж двох класів (наприклад, 10 категорій у CIFAR-10). На виході мережі є N нейронів ($N > 2$), кожен відповідає за ймовірність належності до свого класу.

Відмінність від бінарної класифікації: у бінарній задачі є лише два класи, і зазвичай на виході один нейрон із сигмоїдою (або два з softmax), які відображають ймовірність «так/ні». У багатокласовій — більше вихідних нейронів і softmax на всю множину класів.

2. Чому softmax у вихідному шарі

- Softmax перетворює необмежені лінійні виходи (логіти) у невід'ємні величини, що в сумі дають 1.
- Кожне значення softmax інтерпретується як ймовірність належності зразка до відповідного класу під умовою «саме один клас».
- Забезпечує конкурентну взаємодію між нейронами: підвищення одного зменшує інші, що важливо для чіткого вибору одного кращого класу.

3. Categorical Cross-Entropy і MLE

- Категоріальна крос-ентропія — це від'ємний логарифм правдоподібності цільових міток при моделі softmax.
- Максимізація сумарного MLE (Maximum Likelihood Estimation) еквівалентна мінімізації сумарної крос-ентропії між справжнім розподілом (one-hot) і прогнозами моделі.
- Тобто, якщо ми вибираємо параметри мережі, що мінімізують categorical cross-entropy, ми максимально правдоподібно опишемо дані нашою моделлю.

4. Переваги та недоліки CNN для класифікації зображень

Переваги

- **Автоматичне витягування ознак:** згортки навчаються виявляти краю, текстури, фігури.
- **Локальна інваріантність:** за рахунок операцій згортки та пулінгу мережа стійкіша до зсувів і деформацій об'єктів.

- *Менша кількість параметрів*: порівняно з повнозв'язними шарами, згортки використовують спільні ваги.
- *Недоліки**
- *Високі обчислювальні витрати* при великій глибині.
- *Чутливість до вибору архітектури*: кількість шарів, фільтрів, розмір ядра сильно впливають на результат.
- *Потреба в великій кількості даних* для коректного навчання з нуля.

5. Метрики для багатокласової класифікації

- **Accuracy** (загальна точність) – відсоток правильних передбачень.
- **Precision, Recall, F1-score** для кожного класу (і їх середні значення: macro, weighted).
- **Confusion Matrix** – матриця помилок, що дає детальну статистику по кожному класу.
- **ROC-AUC** для багатокласового випадку (One-vs-Rest) – площа під ROC-кривою для кожного класу.

6. Вплив кількості шарів та нейронів

- **Більше шарів/нейронів** підвищує здатність мережі «вивчати» складні залежності (підвищує representational capacity).
- Однак занадто велика архітектура – ризик перенавчання і зростання обчислювальних витрат.
- **Недостатньо шарів/нейронів** – мережа може бути занадто простою й не встигати апроксимувати складні функції, що призводить до недонавчання.

7. Dropout і його роль

- Dropout випадково «вимикає» певну частину нейронів під час кожної ітерації навчання із заданою ймовірністю (наприклад, $p = 0.5$).
- Це перешкоджає надто тісному «співпрацюванню» вузлів і змушує мережу будувати більш стійкі ознаки.
- У результаті зменшується ризик перенавчання, бо кожна підмережа навчається незалежно.

8. Як визначити перенавчання (overfitting)

- *Висока точність на тренувальному наборі і значно нижча на валідаційному/тестовому.*
- *Зростання валідаційної втрати* при продовженні навчання, хоча тренувальна втрата продовжує знижуватися.
- Графіки loss/accuracy розбігаються: тренувальна криві ростуть/падають однозначно, а валідаційні плаваються.

9. Раннє зупинення (Early Stopping)

- Механізм відслідковує обрану метрику на валідаційному наборі (наприклад, val_loss).
- Якщо протягом заданої кількості епох («patience») метрика не покращується, навчання зупиняється, а модель «відкочується» до найкращих збережених ваг.
- Реалізується через колбек EarlyStopping у Keras.

10. Переваги Gradio для інтерфейсу

- **Швидкий старт**: мінімум коду для створення веб-інтерфейсу.
- **Інтерактивність**: користувач одразу бачить результати передбачень і може експериментувати з вхідними даними.
- **Легке розгортання**: можливо поділитися через публічний URL або інтегрувати в Jupyter/Colab.
- **Гнучкість**: підтримує різні типи інпуту/аутпуту (зображення, текст, аудіо, графіки).